

Zane Ramiņa

Katalonijas bibliotēkas: saturiskā un arhitektoniskā vienība

Raksta autore (pa labi) kopā ar D.Veilandi Barseļonas Bibliotēku dienesta darba telpā

2009.gada rudenī Leonardo da Vinči (Leonardo da Vinci) mobilitātes projekta¹ ietvaros noritēja 7 dienu mācību brauciens uz Spānijas reģionu — Kataloniju. Mācību programmas izstrādātājs — Barseļonas Bibliotēku dienesta arhitekts Ignasi Bonets (Ignasi Bonet), kas nodarbojas ar bibliotēku funkcionālo plānu izstrādi, kā arī koordinē bibliotēku projektēšanu. Mācību braucienā devās Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) pārstāves: direktora vietniece (kopš 2010.gada 9.jūlija — direktore) Doloresa Veilande un šī raksta autore, RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Zane Ramiņa.

Barseļonas publisko bibliotēku sistēma

Iepazīstoties ar Barseļonas publiskajām bibliotēkām, zūd stereotipi par Spāniju, spāņiem un arī kataloniešiem. Atmosfēra gan Barseļonas Bibliotēku dienestā, gan publiskajās bibliotēkās krasi atšķiras no gaidītā — skaļo, aktīvo, vienmēr steidzīgo un emocionālo dienvidnieku vietā satiekām atturīgus, mierīgus, profesionālus un draudzīgus cilvēkus, kuru stingri strukturēto darbu var tikai apbrīnot. Pārsteidza klusums un miers publiskajās bibliotēkās.

Barseļonas publisko bibliotēku sistēma pēdējo 20 gadu laikā piedzīvojusi krāsas pārmaiņas un strauju attīstību.

1918.gadā tika atvērta pirmā kataloniešu publiskā bibliotēka. Savukārt pirmo Barseļonas publisko bibliotēku — *Pere Vila* bibliotēku — atvēra tikai 1934. gadā. Jau 1935.gadā tai pievienojās nākošā — *Ignasi Iglēšias* bibliotēka. Laika periods no 1939. līdz 1967. gadam bija dziļas stagnācijas periods publisko bibliotēku jomā. Katalonijā tika uzbūvēta tikai viena jauna bibliotēkas ēka. Līdz 1979.gadam tika uzceltas vēl sešas bibliotēkas. Nepiemērotās ēkas kavēja publisko bibliotēku attīstību.

1979.gadā Spānijā notika pirmās demokrātiskās vēlēšanas. 1980.gadā Barseļonas provinces pašvaldība (*Comuni della Provincia di Barcelona*) noslēdza vienošanos ar pilsētas domi (*Diputació de Barcelona*) par 10 publisko bibliotēku pārņemšanu savā pārraudzībā un Barseļonas Bibliotēku dienesta (*Servei de Biblioteques Diputació de Barcelona*) izveidi.

1993.gadā Katalonijas parlaments pieņēma Bibliotēku likumu, kurā tika noteiktas pašvaldības tiesības un pienākumi pašvaldību publisko bibliotēku izveidē un uzturēšanā. Tas bija pavērsiena punkts kataloniešu publisko bibliotēku attīstībā un veicināja strauju bibliotēku uzplaukumu.

Jau 1996.gadā publisko bibliotēku skaits Barseļonas pašvaldības teritorijā sasniedza 18. Bibliotēku dienests sāka vērienīgu iedzīvotāju vēlmju un vajadzību izpēti.

1998.gadā tika izstrādāta publisko bibliotēku attīstības stratēģija "Barseļonas bibliotēku plāns 1998–2010: no informācijas līdz zināšanām" (*Pla de biblioteques de Barcelona 1998–2010: una proposta de futur*), kurā tika uzsvērtas bibliotēku tīkla un ēku arhitektoniskā vienotība, kas veiksmīgi varētu tikt adaptēta vienmēr attīstībā un pārmaiņās esošo publisko bibliotēku sociālajā, kultūras un informācijas tehnoloģiju vidē. Līdz 2010.gadam tika plānots Barseļonas publisko bibliotēku skaitu palielināt līdz 40.

2001.gadā, kad publisko bibliotēku tīklu bija papildinājušas vēl 4 bibliotēkas, Barseļonas bibliotēku plāna ieviešanai tika izveidots Barseļonas Bibliotēku konsorcijs (*Consorti de Biblioteques de Barcelona*). 2004.gadā beigās bibliotēku skaits sasniedza 29, bet 2009.gadā — 35. Šobrīd izvirzīts jauns mērķis — 47 bibliotēkas 2020.gadā.

Barselonā aug ne tikai bibliotēku skaits. Kopš 1998. gada Barselonas pilsētas bibliotēku krājums ir palielinājies par 279%. Bagātīgie bibliotēku krājumi, protams, piesaista arvien jaunus lasītājus. 2009. gadā 40% Barselonas iedzīvotāju izmantoja publiskās bibliotēkas.

Daļai Barselonas publisko bibliotēku krājumu ir tematiska specializācija. Piemēram: ceļojumi, cirks un teātra māksla, auto un videi draudzīga pārvietošanās, zinātne un vide, mode un pavārmāksla.

Barselonas publiskās bibliotēkas aktīvi iesaistās pilsētas kultūras pasākumos. Liela daļa pilsētas kultūras aktivitāšu notiek bibliotēkās vai kultūras centros, kuru sastāvā ir bibliotēka. Piemēram, 2007. gadā publiskās bibliotēkas aktīvi iesaistījās 1 900 kultūras aktivitātēs, kurās kopumā piedalījās aptuveni 64 000 iedzīvotāju.

Bibliotēkas rosīgi veido lasīšanas klubus, iesaista cilvēkus dažādās ar literatūru saistītās aktivitātēs, iepazīstina viņus ar jaunāko literatūru, grāmatu autoriem.

Barselonas Bibliotēku dienests

Bibliotēku dienests ir Barselonas provinces pašvaldības Kultūras departamenta struktūrvienība. Tam ir konsultatīvas un padomdevēja institūcijas statuss. Dienests sniedz konsultācijas bibliotēku pārvaldībā, automatizācijā, datorsistēmu administrēšanā, informācijas pakalpojumu attīstībā, kā arī veic bibliotēku pētījumus, organizē personāla tālākizglītību un nodrošina atsevišķu nelielu provinces apdzīvoto vietu iedzīvotāju bibliotekāro apkalpošanu ar bibliobusa starpniecību.

Barselonas Bibliotēku dienests ir novērtējis vides ietekmi uz pakalpojuma kvalitāti, tādēļ liela nozīme tiek piešķirta bibliotēku ēku un telpu kvalitātes uzlabošanai — jaunu ēku būvniecībai un esošo bibliotēku kapitālajiem remontiem. Tiek ieguldīti ievērojami līdzekļi, lai radītu publisku telpu, kurā cilvēkiem būtu patīkami uzturēties. Bibliotēku darba rādītāji apstiprina strauju lasītāju un apmeklējumu skaita palielināšanos tajās bibliotēkās, kurās ir veikti remontdarbi vai kuras ir atvērtas jaunās ēkās.

Liela uzmanība tiek pievērsta augstvērtīgu bibliotēku projektu izstrādei. Barselonas Bibliotēku dienests pilnībā pārrauga jaunu publisko bibliotēku izveidi — sākot ar ēkas vietas izvēli saskaņā ar pašvaldības plānu, projektēšanas konkursu organizēšanu un vērtēšanu, projektēšanas darbu konsultēšanu un būvniecības darbu uzraudzību. Bibliotēku dienesta sastāvā iekļauti dažādu profilu speciālisti, piemēram, bibliotēku funkcionālo plānošanu sadarībā ar ēku projektu autoriem veic Bibliotēku dienesta arhitekti. Bibliotēku dienesta speciālistu kompetencē ietilpst gan topošās bibliotēkas vissīkākās interjera detaļas, gan pakalpojumu attīstības plānošana. Piemēram, jaunās bibliotēkas krājumu komplektē Bibliotēku dienesta darbinieks. Tādējādi ikvienu jaunatklātu publiskā bibliotēka Barselonas reģionā ir izcils profesionālisma un saskaņotības paraugs.

Barselonas Bibliotēku dienests nodrošina arī visaptverošu, centralizētu publisko bibliotēku servisu

— īsteno bibliotekāru tālākizglītības programmu, veic komplektēšanas darbu, nodrošina tehnisko palīdzību gan IT, gan saimnieciskajā jomā, rūpējas par bibliotēku modernizāciju un pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu. Regulāri tiek veikta bibliotēku darba analīze, tiecoties uzlabot to teju līdz ideālam.

Barselonas bibliotēkas tuvplānā

Barselonā apmeklējām vairākas nesen projektētas un būvētas publiskās bibliotēkas, kā arī bibliotēkas, kas izvietotas rekonstruētās, bibliotēku funkcijām pielāgotās ēkās.

Bibliotēkas izveides process kopš brīža, kad kartē tiek iezīmēta vieta, kur atradīsies jaunā bibliotēka ēka līdz mirklim, kad bibliotēkas durvis ver pirmais apmeklētājs, tiek detalizēti plānots. Izstrādājot katras nākamās bibliotēkas koncepciju, tiek ņemta vērā iepriekšējos projektos gūtā pieredze. Barselonas Bibliotēku dienests pastāvīgi seko līdzi novitātēm publisko bibliotēku arhitektūrā un pakalpojumu sniegšanā. Bibliotēkas arhitektam tiek dota brīva vaļa ēkas projektēšanas darbā, tomēr Bibliotēku dienests procesu rūpīgi kontrolē un stingri pārstāv pilsētas intereses un sabiedrības vajadzības.

Sagrada Familia bibliotēka un kultūras centrs

Viena no interesantākajām Barselonas bibliotēkām ir **Sagrada Familia bibliotēka un kultūras centrs** (*Biblioteca y Centro Cultural Sagrada Familia*). Tā atrodas netālu no Barselonas populārākā apskates objekta — ievērojamā kataloniešu arhitekta Antonio Gaudi

Sagrada Familia bibliotēka un kultūras centrs

(*Antoni Gaudí*) projektētās, bet vēl joprojām nepabeigtās *Sagrada Família* katedrāles.

Ēkā ir apvienots kultūras centrs un publiskā bibliotēka, kuru vajadzībām tika pārprojektēta un pārbūvēta bijusī lielveikalams un daudzstāvu autostāvvietai paredzētā ēka. 1992. gadā būvētā ēka, kas nekad netika

atklāta un lietota, bija slēgta tipa būve — drūma ēka bez logiem ielas pusē. Tā kā bibliotēkas funkciju nodrošināšanai ēkas fasādēs bija nepieciešams izveidot logu ailas, patreizējais ēkas izskats ir pilnībā mainīts un nekas vairs neliecina par drūmo betona sienu, kas iepriekš "rotāja" ielu krustojumu. Pēc vērienīgās rekonstrukcijas ēka kļuvusi gaiša, atvērta un aicinoša — tāda, kādai jābūt publiskai iestādei. 2007.gada jūlijā 5 956 m² plašā bibliotēka vēra durvis lasītājiem.

Tā kā bibliotēka atrodas vienā ēkā ar kultūras centru, centrālais vestibils, lielā sarīkojumu zāle un pasākumu telpas tiek izmantotas kopīgi.

Bibliotēkas interjerā dominē melna grīda un grāmatu plaukti košās krāsās ar melniem grāmatu plauktu gala paneļiem, kas kontrastē ar baltajām sienām. Grāmatu plauktu izvietojums ir racionāls un viegli pārskatāms. Plānojot bibliotēkas funkcionālo iekārtojumu, liela uzmanība pievērsta klusu, noslēgtu lasītāju vietu izveidei lielajās abonementa telpās. Lasītāju galdi iekļauti starp grāmatu plauktiem, lieltelpā radot vairāku mazu telpu sajūtu. Bērnu literatūras nodaļu atdzīvina krāsainas mēbeles un grīdas segums.

Sagrada Familia bibliotēkas abonements

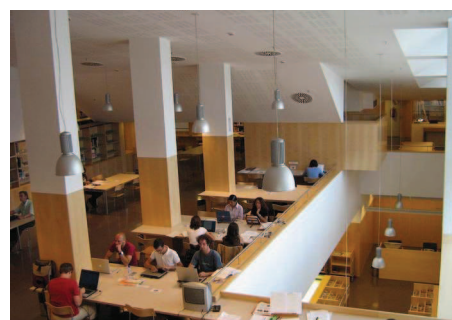
Jaume Fuster bibliotēka

Par godu ievērojamajam kataloniešu rakstniekam **Jaume Fuster** viņa vārdā nosaukta viena no jaunākajām Barcelonas bibliotēkām — *Jaume Fuster bibliotēka* (*Jaume Fuster biblioteca*). 5 026 m² plašā arhitekta Žozefa Linas Karmona (*Josep Llinás Carmona*) projektētā bibliotēka ir viena no lielākajām un modernākajām publiskajām bibliotēkām Barcelonā. Bibliotēkas projektēšana ilga divus gadus (2002.–2004.). 2005.gada 13.novembrī bibliotēka tika atvērta lasītājiem. 2006.gadā šī ēka ieguva Spānijā prestižo *El Foment de les Arts i del Disseny (FAD)* arhitektūras balvu. Ēkas projekts tika īpaši izcelts par tā delikāto iekļaušanos vidē un spēju organiski saplūst ar esošo *Lesseps* laukumu, paplašinot publisko ārtelpu un daļēji integrējot laukuma funkciju bibliotēkas segtajā priekšlaukumā. Bibliotēkas ēka ir nozīmīgs akcents Barcelonas *Gràcia* rajonā. Tās tematiskā specializācija ir literatūra jauniešiem un informācija par ceļojumiem, tādēļ bibliotēku īpaši iecienījuši brīvā laika pavadītāji, kuri pulcējas periodikas lasītavā, kafejnīcā, izstāžu zālē — vietās, kurās kataloniešu bibliotēkām raksturīgais klusums nav tik stingra prasība.

Bibliotēkas ēkā dominē gaiši apdares materiāli — baltas sienas, gaiši kļavas koka apdares paneļi uz sienām un gaišas koka mēbeles. Grāmatas kontrastējoši izceļas uz vienmērīgā interjera krāsu toņa, taču dominējošā koka faktūra palīdz saglabāt mājīgo un mierīgo atmosfēru. Balti akustiskie griestu paneļi un grīdas

Jaume Fuster bibliotēka ar plašo priekšlaukumu

Jaume Fuster bibliotēkas abonements

linolejs smilškrāsas toņos tiek izmantoti visās apmeklētāju un personāla telpās, radot vienotu interjera risinājumu. Arī logu un durvju konstrukcijām izmantots kļavas koks, kas sasaista telpas interjeru ar fasāžu apdares materiāliem.

Bibliotēkas 1.stāvā izvietota plaša lasītāju apkalpošanas zona un telpas brīvā laika pavadīšanai. Ēkas pārējos divos stāvos atrodas abonements, lasītavas, grupu lasītavas, nodarbību telpas, datorizētās lasītavas un personāla telpas. Pagrabstāvs atvēlēts krātuvēm un saimnieciskām telpām. Bibliotēkas dažādās funkcionālās zonas sadalītas vairākos pusstāvos, saglabājot lieltelpas efektu ar lielā ātrija palīdzību, kas caurvij visu ēku un gan vizuāli, gan emocionāli saista pusstāvos izvietotās abonementa telpas, kuru lasīšanas zonās saglabāta intimitāte, tādējādi slāpējot nevēlamo troksni, kas rodas, plašās telpas vienlaicīgi izmantojot vairākiem simtiem apmeklētāju. Telpu apdarē izmantoti akustiskie griestu un sienu apdares paneļi, kas slāpē skaņu. Tikai atsevišķiem interjera elementiem (gaismas ķermeņiem, margām, grāmatu plauktniem un krēsliem) arhitekti ir atļāvušies izmantot metāla detaļas.

Zona Nord bibliotēka

Barcelonas ziemeļu rajonu sauc *Zona Nord*. To raksturo ļoti izteikts reljefs, daudzstāvu dzīvokļu nami un daudznacionāls iedzīvotāju sastāvs — liela Barcelonas imigrantu daļa dzīvo tieši šajā rajonā. **Zona Nord bibliotēku** Barcelonā (*Biblioteca Zona Nord du Barris*)

apmeklējām laikā, kad notika pēdējie sagatavošanās darbi, lai ēkā varētu sākt bibliotēkas iekārtošanu. Tādējādi radās izdevība būt klāt brīdī, kad ēkas būvnieki nodod stafetes kociņu Bibliotēku dienesta darbiniekiem. Dienesta darbinieki uzsvēra, ka šis ir viens no visgrūtākajiem posmiem bibliotēkas izveides procesā, jo iekārtošanas darbi paveicami salīdzinoši īsā laikā. 2009.gada 29.novembrī 1 757 m² plašā bibliotēka vēra durvis lasītājiem.

Zona Nord dzelzceļa stacija atrodas 100 metru attālumā no bibliotēkas ēkas, kas uzbūvēta kalna virsotnē un viegli ieraugāma no rajona centrālā laukuma. Pie bibliotēkas galvenās ieejas var nokļūt pa kāpnēm, bet cilvēkiem ar kustību traucējumiem paredzēts lifts, kas paceļas no ielas līmeņa līdz pat bibliotēkas priekšlaukumam un kalpo arī par informatīvu norādi pilsētvīdē un orientieri bibliotēkas meklētājiem.

Bibliotēkas ēka pieklāvusies akmeņainam kalnam un organiski saplūdsi ar kalna siluetu. Dabīgo apgaismojumu bibliotēkas lieltelpām nodrošina stiklotā fasāde pret nogāzes pusi. Atsevišķa logailu josla, kas vērsta pret kalnu, ienes dabīgo apgaismojumu ieejas vestibulā un preses lasītavā. Ņemot vērā Barselonai raksturīgo

Zona Nord bibliotēka

spilgto sauli, kas atšķirībā no Latvijas apstākļiem tiek uzskatīta par kaitīgu gan cilvēkiem, gan grāmatām, stikloto fasādi no ārpuses sedz metāla žalūzijas, kuras pasargā telpas gan no pārkaršanas, gan pārāk intensīvas saules gaismas ietekmes uz iekštelpām. Perforētās žalūzijas kalpo arī kā dekoratīvs fasādes apdares elements. Ēkas fasādē tās rada interesantu gaismēnu spēli, kas bibliotēkas masīvo apjomu padara vieglāku un trauslāku.

Bibliotēkas abonementa telpa ir plaša un uz to paveras skats no 2.stāvā izvietotās lasītavas, kuras sienā pret klinti izvietotie logi dod iespēju vaigā skatīt akme-

ņaino kalnu, uz kura atrodas bibliotēka.

Bērnu literatūras nodaļā abonementa telpa apvienota ar lasītavu un pasaku lasīšanas vietu, atsevišķi izdalīta nodarbību telpa zīmēšanai un gleznošanai.

Ēkas interjeru raksturo askētiska krāsu izvēle, ar kuru atkal un atkal tiek uzsvērts, ka prioritāte bibliotēkā ir grāmata un cilvēks. Telpa Barselonas bibliotēkās ir tikai fons, uz kura izceļas funkcija. Melna grīda, baltas sienas, balti griesti, pelēkas mēbeles un spožā Barselonas saule raksturo *Zona Nord* bibliotēku, kas, grāmatu iedzīvināta, izstaro mierīgu un patīkamo publiskās bibliotēkas gaisotni. Šī ir viena no daudzajām Barselonas bibliotēkām, kurā ir salīdzinoši neliels krājums attiecībā pret grīdas laukumu. Barselonas Bibliotēku dienestā izstrādātajā koncepcijā noteikts, ka bibliotēkā liela telpas daļa atvēlama lasītājiem, lai tie justos ērti, citu ne-traucēti. **Kataloniešu arhitekti uzsver, ka bibliotēka nedrīkst asociēties ar krātuvi, būt pārblīvēta nedz ar mēbelēm, nedz citiem priekšmetiem.** Bibliotēkai jāsimbolizē brīvība, iespēja satikties ar cilvēkiem, pavadīt laiku. Šie nosacījumi bija īpaši aktuāli *Zona Nord* bibliotēkas projektā, jo šajā Barselonas rajonā nav citas kultūras telpas. Turklāt, kā jau teikts, šajā rajonā dzīvo lielākā daļa Barselonas imigrantu — Katalonijā tiek uzskatīts, ka cittautiešiem jāsniedz iespēja intensīvāk iekļauties vietējā sabiedrībā — bibliotēkas apmeklējums un iepazīšanās ar kataloniešu un spāņu literatūru ir viens no veiksmīgākajiem integrācijas piemēriem un iespējām. Par telpas un krājuma attiecību Barselonas bibliotēkās liecina arī Bibliotēku dienesta izstrādātais standarts, kas nosaka, ka uz vienu telpas kvadrātmetru drīkst izvietot 50–70 krājuma vienības abonementa telpā, bet 1–2 nosaukumus periodikas lasītavā.

Sant Boi de Llobregat bibliotēka

Barselonas piepilsētā esošo **Sant Boi de Llobregat bibliotēku** apmeklējām ar mērķi aplūkot kādu bibliotēku, kas neatrodas Barselonas centrālajā daļā. *Sant Boi de Llobregat* atrodas pie Loberža upes apmēram 12 km attālumā no Barselonas. Barselonas piepilsētā dzīvo 80 000 iedzīvotāju.

2002.gadā 21 projekta konkurencē par uzvarētāju tika izvēlēts Viktorijas Garrigas (*Victòria Garriga*) un Antonio Forastera (*Antonio Foraster*) projekts. Bibliotēka tika uzcelta pilsētas parkā. Par bibliotēkas atrašanās vietu pirmsprojekta stadijā bijušas plašas diskusijas gan iedzīvotāju, gan arhitektu, gan pašvaldības līmenī. Apspriesti vairāki atrašanās vietas varianti — katrs ar savām priekšrocībām, tomēr galarezultātā izvēlēts pilsētas parks, kas atrodas ģeogrāfiskajā pilsē-

Sant Boi de Llobregat bibliotēka

tas centrā. No lasītāju viedokļa šī nav visērtākā vieta, tomēr bibliotēka ir plaši apmeklēta labos laika apstākļos, kad cilvēki dodas uz parku. 2005.gada 22.maijā bibliotēka tika atklāta un par lielo lasītāju interesi liecina 2006.gada augstā apmeklētība — 213 547 cilvēki.

Zaļajā kalnā, ko ieskauj labiekārtots parks, no saules paslēpusies balta ēka ar koši krāsotām fasādes detaļām, kas atgādina plauktā saliktu grāmatu muguriņas. Bibliotēkas priekšlaukums ir ļoti plašs. Tas tiek izmantots arī parka un bibliotēkas ārtelpu pasākumiem. Bibliotēkas plānojums ir viegli uztverams — tas atvieglo bibliotēkas izmantošanu gan darbiniekiem, gan apmeklētājiem. No centrālā ieejas vestibila, kurā ir galvenā lasītāju apkalpošanas lete, lasītāji var nokļūt visās bibliotēkas funkcionālajās zonās. Līdzīgi kā *Zona Nord* bibliotēkā, arī šeit dominē baltā un pelēkā krāsa. Pārsteidz plašo telpu bezkrāsainība. Visās telpās

Sant Boi de Llobregat bibliotēkas abonements

balto sienu un griestu krāsojumu papildina vairākas atveidnotas, neapdarinātas betona sienas. Košas krāsas arhitekti izmantojuši bibliotēkas krājuma tematiskajam nošķīrumam, kas atvieglo orientēšanos plašajā abonementa telpā. Bibliotēkas 1.stāvs ir pazemē un no parka nav saskatāms. Tādējādi bibliotēka ir gluži vai aprakta, sargājot iekštelpas no pārlietu spīgtās saules. Abonementa telpas tiek izgaismotas caur visa stāva augstumā esošajām stikla fasādēm, kas pavērstas pret daudzajiem zaļajiem iekšpagalmiem, kurus ieskauj abonementa telpas. Iekšpagalmos zaļojošie dižstādi kompensē balto telpu radīto plašumu un klievē sajūtu, ka abonementa lielā zāle un bērnu literatūras nodaļa atrodas pazemē.

No centrālā vestibila paredzēta galvenā ieeja lielajā auditorijā, kura tiek aktīvi izmantota pilsētiņas sabiedrisko pasākumu organizēšanai. Lielo auditoriju izmanto bibliotēkas lasīšanas pasākumiem, dejām un koncertiem, kā arī citām sabiedriskām aktivitātēm. Bibliotēkas 2.stāvā izvietota kafejnīca un mūzikas nodaļa. No mūzikas nodaļas ir izeja uz āra terasēm, kuras arhitekti bija paredzējuši izmantot kā ārtelpas lasītavas, tomēr tās netiek aktīvi izmantotas klimata ietekmes un drošības dēļ.

De l'Ateneu Barcelonès bibliotēka

De l'Ateneu Barcelonès bibliotēka (*Biblioteca De l'Ateneu Barcelonès*) ir ļoti īpaša Barselonas bibliotēka, tādēļ tika iekļauta apmeklējumu sarakstā, lai arī nav publiskā bibliotēka. Šajā bibliotēkā var iekļūt tikai izredzētie un īpaši viesi. Elitārā bibliotēka darbojas kopš 1860.gada, un tajā tiek veidota īpaša kolekcija par Katalonijas vēsturi, kultūru un ievērojamām personībām. Šobrīd bibliotēkas krājumu veido apmēram 250 000 iespieddarbu.

Bibliotēkā saglabāts un pilnībā restaurēts tās vēsturiskais interjers, arī senās bibliotēkas mēbeles. Sienas, griestus un grīdu klāj rotājumi un smalki namdaru darbi. Grāmatu lasīšana notiek, ievērojot ļoti stingrus drošības un uzvedības etiķetes noteikumus. Lai gan bibliotēka ir attīstījusies un savā izaugsmē sekojusi līdzī mūsdienu informācijas tehnoloģijām, tajā ir pieejams internets, ievērojot ārkārtīgi smalko bibliotēkas iekārtojumu, ēkā nav datoru vai citu priekšmetu, kas raksturīgi mūsdienām. Īpašo bibliotēkas gaisotni rada ne tikai tās vēsturiskais interjers un grāmatas, bet arī lēnās cilvēku kustības, pieklusinātās balsis un sarunāšanās tikai ar skatieniem, kas bibliotēkas apmeklējumu padara par iespaidīgu pārdzīvojumu.

Atšķirīgās Barselonas bibliotēkas vieno attīstība un progress. Tas saskatāms ik uz soļa — gan arhitektoniskajos risinājumos, apdares materiālu izvēlē, informācijas tehnoloģijās un bibliotēkas pakalpojumos, kā arī nemītīgā bibliotēku darba monitoringā, analizē un uzlabošanā. Barselonas bibliotēkas ir aicinošas un interesantas arī tiem cilvēkiem, kuri lasa tikai atpūtas un izklaides nolūkā, jo tās tiek veidotas maksimāli atvērtas pret jebkuru potenciālo lietotāju. Gala rezultāts — publiskā bibliotēka kā saturiska un arhitektoniska vienība, kuru organizējot, vadot un pārraugot, iegūta sabiedrības atsaucība un augsts vērtējums.

(Zanes Ramiņas foto)

¹ No 2007.gada 1.janvāra Leonardo da Vinči programma ir iekļauta Eiropas Savienības Mūžizglītības programmā (*Lifelong Learning Programme*), kas darbosies līdz 2013.gada decembrim. Tās mērķis ir veicināt Eiropas mēroga sadarbību izglītībā un praktiskajā apmācībā, tādējādi uzlabojot izglītības kvalitāti Eiropā un veicinot inovācijas. Leonardo da Vinči programmas projektu ietvaros tiek finansēti dažādi profesionālo mācību iestāžu un uzņēmumu sadarbības projekti: izstrādāti profesionālās izglītības standarti un programmas, mācību līdzekļi un metodika, darbiniekiem un mācībbspēkiem tiek organizēta prakse citvalstu uzņēmumos. Plašāk: <http://izm.izm.gov.lv/es/muzizglitiba.html>.